

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป ในโรงเรียนบ้านหินลาด
STRATEGIES FOR ADMINISTRATION OF EARLY CHILDHOOD BASED ON
HIGH SCOPE IN BANNHIN LAD SCHOOL

¹กาญจนา ดีสร้อย และ ²ณัฐ รัตนศิรินิชกุล

¹Kanjana Deesoi and ²Nat Rattanasirinichakun

มหาวิทยาลัยนเรศวร, ประเทศไทย

Naresuan University, Thailand

¹kanjanad65@nu.ac.th ²natr@ nu.ac.th

Received: October 25, 2024; **Revised :**November 19, 2024; **Accepted :**December 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.) วิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อการสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาด 2.) เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาด 3.) เพื่อทดลองใช้และถอดบทเรียนกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาดกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน โดยเครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) จุดแข็ง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนร่วมให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย โอกาส ได้แก่ การสนับสนุนจากภายนอกและการพัฒนาตนเองของครู แรงบันดาลใจ ได้แก่ การมุ่งมั่นพัฒนาตามแนวคิดไฮสโคปเพื่อส่งเสริมศักยภาพเด็ก และผลลัพธ์ที่คาดหวัง ได้แก่ การมีส่วนร่วม สภาพแวดล้อมและการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคป 2) กลยุทธ์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย การบริหารจัดการ

¹นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร

² อาจารย์, รองหัวหน้าภาควิชา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร

สภาพแวดล้อม การส่งเสริมการจัดกิจกรรม และการใช้กระบวนการ PLC 3) ผลการทดลองใช้ พบการพัฒนาสภาพแวดล้อม ส่งเสริมการจัดกิจกรรม และดำเนินการ PLC อย่างเป็นขั้นตอน ผลการถอดบทเรียนพบว่าทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำกลยุทธ์ไปพัฒนาต่อยอดการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยได้

คำสำคัญ: กลยุทธ์, การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย, แนวคิดไฮสโคป

Abstract

This research aimed to 1) analyze the strengths, opportunities, aspirations, and results, 2) study the effects of developing strategies, and 3) study the results of implementing and reflecting on the early childhood education management strategies based on the HighScope approach: A case study of Ban Hin Lad School. The purposively selected samples consisted of 28 participants, including school administrators, teachers, and stakeholders. The research instruments were questionnaires, interview forms, and after-action review (AAR) records. The instruments were validated by experts and had a reliability of 0.89. Data were analyzed using means, standard deviations, and content analysis. The findings revealed that 1) the strengths were the importance given to early childhood education quality development by administrators, teachers, and stakeholders; the opportunities were external support and teachers' self-development; the inspirations were the commitment to develop based on the HighScope approach to enhance children's potential; and the expected results were participation, environment, and experience management according to the HighScope approach. 2) The strategies were found to be highly appropriate, consisting of environmental management, activity promotion, and the use of professional learning community (PLC) processes. 3) The results of the implementation showed the development of environment, promotion of activities, and systematic implementation of PLC. The lesson learned indicated that all parties gained more knowledge and understanding and could apply the strategies to further develop early childhood education management.

Keywords : strategies, early childhood education management, HighScope approach

บทนำ

การศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนามนุษย์ โดยมุ่งเน้นให้เด็กทุกคนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการสมวัย มีความพร้อมในการเรียนรู้ และมีความสามารถเต็มตามศักยภาพ ผ่านการจัดประสบการณ์ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) โรงเรียนบ้านหินลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ท่ามกลางความเจริญ บนภูเขาหินลาด ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีฐานะยากจน และเด็กนักเรียนบางส่วนต้องอาศัยอยู่กับญาติผู้ใหญ่ จากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน พบว่า 1) ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยปฐมวัยอย่างถูกต้อง 2) เด็กขาดแคลนสื่ออุปกรณ์ทางการศึกษาที่จำเป็น 3) ครูจบไม่ตรงเอกปฐมวัย ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม 4) สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก และ 5) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษายังมีน้อย

ผู้บริหาร คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงได้ร่วมกันหาแนวทางเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน โดยเห็นว่าแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยตามรูปแบบไฮสโคป (High Scope) น่าจะเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เนื่องจากการจัดการศึกษาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำ (Active Learning) สนับสนุนให้เด็กได้ริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจ เลือกสิ่งที่สนใจ และลงมือปฏิบัติผ่านการเล่นในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์ทางบวกระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการรอบด้านตามวัยและความสามารถของเด็กแต่ละคน (Epstein, 2014) อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกับครูและโรงเรียน สอดรับกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549)

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคปจึงมีความสอดคล้องกับจุดเน้นและแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบัน ที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล ผ่านการลงมือทำ โดยมีครูและผู้ใหญ่เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้โรงเรียนบ้านหินลาดจึงมีความตั้งใจที่จะพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของโรงเรียน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพและส่งผลดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยแนวคิดไฮสโคปกรณีศึกษาในโรงเรียนบ้านหินลาด เพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพจริง และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการ

จัดการศึกษาปฐมวัยให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยของโรงเรียนได้เติบโตและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตที่ดีในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อการสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดโฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาด
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดโฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาด
3. เพื่อทดลองใช้และถอดบทเรียนกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดโฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาด

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษา กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดโฮสโคป ในโรงเรียนบ้านหินลาด ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 28 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูวิชาการ จำนวน 1 คน ครูปฐมวัย จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน และผู้ปกครอง จำนวน 23 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดโฮสโคป จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การค้นคว้าอิสระขั้นนี้มุ่งศึกษาผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดโฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาด โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) กลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โฮสโคป 3) กลยุทธ์การนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้โฮสโคป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป ในโรงเรียนบ้านหินลาด การถอดบทเรียนกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาด โดยภาพ ในประเด็น 1) สิ่งที่ได้เรียนรู้ 2) การประยุกต์ใช้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป ในโรงเรียนบ้านหินลาด การถอดบทเรียนกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาด สรุป วิเคราะห์และนำเสนอในเชิงพรรณนาต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษา กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป ในโรงเรียนบ้านหินลาด สรุปผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส แรงบันดาลใจ และผลลัพธ์ เพื่อการสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาด ผลการวิเคราะห์จุดแข็งพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ครูและบุคลากรทุ่มเทในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเต็มศักยภาพ มีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ในการจัดการศึกษา

ผลการวิเคราะห์โอกาส พบว่า ชุมชนมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน ครูมีการพัฒนาตนเองในการจัดประสบการณ์ที่มีศักยภาพ และการจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของเด็กและชุมชน

ผลการวิเคราะห์แรงบันดาลใจ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบไฮสโคปเพื่อส่งเสริมพัฒนาการรอบด้านของเด็ก และส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างมีความสุข

ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์ พบว่า มีการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในกิจกรรมของโรงเรียนเพิ่มขึ้น มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบไฮสโคป ครูมีศักยภาพในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคป เด็กมีพัฒนาการสมวัยและมีความสุขในการเรียนรู้ และโรงเรียนมีกลยุทธ์การบริหารที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ผลการสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาด ผลจากการสร้างกลยุทธ์ พบว่า กลยุทธ์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 9 กลยุทธ์รอง ได้แก่

2.1 กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ไฮสโคป

- 1) พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไฮสโคป
- 2) จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไฮสโคปให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยและมี

ความสุข

3) ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไฮสโคป

2.2 กลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไฮสโคป

- 1) พัฒนาครูบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการการเรียนรู้ไฮสโคป
- 2) ส่งเสริมการจัดทำแผนจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ไฮสโคป
- 3) ส่งให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไฮสโคป
- 4) ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไฮสโคปร่วมกับชุมชน

2.3 กลยุทธ์การนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ plc ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ไฮสโคป

- 1) การวิเคราะห์สภาพสภาพแวดล้อมและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไฮสโคป
- 2) ร่วมกันหาแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

3. ผลการศึกษาผลการทดลองใช้และการถอดบทเรียนทดลองใช้และถอดบทเรียนกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคปในโรงเรียนบ้านหินลาด

ผลการทดลองใช้กลยุทธ์ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน พบว่า

กลยุทธ์ที่ 1 มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไฮสโคปอย่างเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ 2 มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไฮสโคป และจัดโครงการตลาดนัดพืชน้ำนม

กลยุทธ์ที่ 3 มีการดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขพัฒนาผู้เรียน

ผลการถอดบทเรียน พบว่า ทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคปมากขึ้น สามารถนำกลยุทธ์ไปพัฒนาต่อยอดการบริหารงาน การจัดประสบการณ์ การพัฒนาชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างเต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยแนวคิดโฮสโคปที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านหินลาดให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้านได้อย่างแท้จริง

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยนำข้อค้นพบและประเด็นสำคัญที่น่าสนใจมาทำการอภิปรายผลเป็นขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แสดงการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนการทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดโฮสโคป ในโรงเรียนบ้านหินลาดดังนี้

1. กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โฮสโคป

1.1 การวางแผน (Planning) โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้ 1.แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนขับเคลื่อนกิจกรรมประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครู 2. จัดทำแผนงานกิจกรรม ประกอบด้วย 1) สร้างความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางการปฏิบัติให้กับบุคลากรในสถานศึกษา (พาดู พาคิด พาททำ) 2) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน เกี่ยวกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.2 การปฏิบัติ (Action) โดยผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้ จัดพื้นที่บรรยากาศในห้องเรียนให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้โฮสโคป 1. พื้นที่ ต้องมีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือกระทำ มุมสำคัญที่ควรมี คือ มุมศิลปะ มุมหนังสือ มุมบ้าน มุมวิทยาศาสตร์ มุมบล็อก 2. วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนและอุปกรณ์ต้องมามากพอและหลากหลาย จัดวางสิ่งของในห้องเรียนก็ต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูต้องจัดวางอุปกรณ์ให้เด็กสามารถค้นหาได้ง่าย สะดวก ปลอดภัยต่อเด็ก

1.3 การสังเกตการณ์ (Observation) โดยผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้ รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข

1.4 การสะท้อนผล(Reflection) โดยผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้ . แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ประสบผลสำเร็จกับ บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. กลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โฮสโคป

2.1 การวางแผน (Planning) โดยผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนขับเคลื่อนกิจกรรมประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะครู

2) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไฮสโคป3. จัดทำโครงการที่โครงการตลาดนัดพืชน้ำนม

2.2 การปฏิบัติ (Action) โดยผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้ นำแผนสู่กระบวนการปฏิบัติ ผู้บริหารติดตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ศึกษาแผนการจัดการประสบการณ์ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผลพัฒนาการเด็ก และจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กให้บรรลุตามเป้าหมาย 2) อำนวยความสะดวกให้เด็กแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินผล 3) ครูให้คำปรึกษา ดูแลติดตาม ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้แก่เด็กในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน ครูให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้แก่เด็กในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน

2.3 การสังเกตการณ์ (Observation) โดยผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้ กำกับ ติดตามนิเทศและประเมินผล ผู้บริหารติดตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ ครูประเมินผลการทำกิจกรรมของเด็ก พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล

2.4 การสะท้อนผล(Reflection) โดยผู้บริหารสรุปรายงานผลการดำเนินการ ครูรายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข จัดกิจกรรมการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน

3. กลยุทธ์การนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ไฮสโคป

3.1 การวางแผน (Planning) โดยผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้ 1. แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนขับเคลื่อนกิจกรรมประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครู2. จัดทำแผนงานการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา ประกอบด้วย 1) สร้างทีมงาน PLC 2) สร้างความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางการปฏิบัติให้กับบุคลากรในสถานศึกษา (พาดู พาคิด พาททำ) 3) กำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล

3.2 การปฏิบัติ (Action) โดยผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้ นำแผนสู่กระบวนการปฏิบัติ ผู้บริหารติดตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ 1. ขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งบันทึกลงใน ตามลำดับดังนี้ 1) ค้นหาปัญหา 2) หาสาเหตุ 3) แนวทางแก้ไข 4) ออกแบบกิจกรรม และ 5) นำสู่การปฏิบัติและการสะท้อนผล 2 สรุปรายงานผล และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้1) จัดทำแผนและเครื่องมือ กำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา 2) คณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา ระดับสถานศึกษา ดำเนินการกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผลการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC

สู่สถานศึกษา 3) เร่งรัด ติดตาม และสนับสนุน ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จในการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา

3.3 การสังเกตการณ์ (Observation) คณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สรุปผล

3.4 การสะท้อนผล(Reflection) สถานศึกษาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ไฮสโคป

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผู้บริหารควรนำกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยแนวคิดไฮสโคปไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยมีการสื่อสาร ทำความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในภาพรวมรวมถึงการสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ

ครูผู้สอนปฐมวัยควรนำกลยุทธ์ไปปรับใช้ในการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของเด็กในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองควรนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปเผยแพร่และสร้างความตระหนักแก่ผู้ปกครองคนอื่นๆ ในชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2565).*แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามบริบทไทย : แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบไฮสโคป (High/Scope Approach)*สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

วนิดา แสนอินต๊ะ และ เอกราช โสมจิตพิมานเวช. (2565). *การพัฒนากลยุทธ์เพื่อการบริหารโรงเรียนเอกชนในสังคมไทยปัจจุบันโดยใช้ SOAR Analysis*. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์. 9(2), 51-63

- สุเมธ งามนกนก. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาระดับประถมศึกษา เรื่อง นวัตกรรมจัดการ การศึกษาด้วยแนวคิดไฮสโคป.วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี.
- สุพัตรา สาริพันธ์. (2564). ผลการเสริมสร้างการคิดเชิงบริหารของเด็กอนุบาล โดยใช้กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวนตามแนวคิดไฮสโคป.มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใน ระดับปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นิลวรรณ วัฒนา. (2563). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- น้ำฝน ทาทอง.(2563) การจัดกิจกรรมศิลปะจากต้นไม้ตามแนวคิดไฮสโคปเพื่อพัฒนา ทักษะความคิด สร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- ชนิดา รักขางค์.(2563). ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปที่มีต่อพฤติกรรมการรู้ หนังสือขั้นต้นของเด็กปฐมวัย โรงเรียนพิชญบัณฑิต 2 จังหวัดอุดรธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom*. ASHE-ERIC Higher Education Report No. 1 . Washington, D.C.: The George Washington University.
- Epstein, A. S. (2 0 0 7). *The Intentional Teacher: Choosing the Best Strategies for Young Children's Learning*. Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.
- Schweinart, L. J., & Weikart, D. P. (2 0 1 0). *The HighScope Model of Early Childhood Education*. In J. L. Roopnarine & J. E. Johnson (Eds.), *Approaches to Early Childhood Education* (pp. 191-212). Upper Saddle River, NJ: Merrill.